

AL HET BLAUW

VAN PETER TERRIN VERSCHENEN

De code (verhalen, 1998)

Kras (roman, 2001)

Blanco (roman, 2003)

Vrouwen en kinderen eerst (roman, 2004)

De bijeneters (verhalen, 2006)

De bewaker (roman, 2009)

Post mortem (roman, 2012)

Monte Carlo (roman, 2014)

Yucca (roman, 2016)

Het antwoord (Confituur-geschenk, 2016)

Patricia (roman, 2018)

Peter Terrin

Al het blauw

Roman

2021

DE BEZIGE BIJ

AMSTERDAM

De auteur ontving voor het schrijven van *Al het blauw*
een stipendium van Schrijversvereniging 'De Bezige Bij'
en een werkbeurs van Literatuur Vlaanderen.

Copyright © 2021 Peter Terrin
Omslagontwerp Moker Ontwerp
Omslagfoto André Kertész, *Underwater Swimmer* © 2021 Estate of André Kertész/
Higher Pictures
Foto auteur Peter Terrin
Vormgeving binnenwerk Aard Bakker
Druk- en bindwerk Wilco, Amersfoort
ISBN 978 94 031 2271 7
NUR 301

debezigebij.nl

Bij de productie van dit boek is gebruikgemaakt van papier dat het keurmerk van de Forest Stewardship Council (FSC®) mag dragen. Bij dit papier is het zeker dat de productie niet tot bosvernietiging heeft geleid.

Voor mijn lieve moeder

Een

Het lichaam ligt midden op het lege parkeerterrein. Het ligt plat op de rug, met de armen gestrekt langs de romp, de voeten bij elkaar. Over de betonnen vlakke hangt het blauwe licht van de dageraad. Het is windstil.

Het terrein hoort bij het verlaten fabrieksgebouw. Een jaar geleden, na maanden van staking en een gewelddadige confrontatie met de rijkswacht, gaat de fabriek dicht, een van de vele. In het televisiejournaal elke avond dezelfde grauwe beelden van stugge arbeiders aan een stakingspost, van betogingen in de hoofdstad waarbij men alles aan diggelen slaat. De impact van het waterkanon op volwassen mannen, traan-gas dat door gemaskerde betogers wordt teruggegooid, auto's die in een, twee, drie keer worden omgekiept. De vakbonden verliezen hun aanzien en macht, de oude industrieën leggen het loodje. De privatisering trekt als een vernietigende storm over het land.

Aan de uiterste rand van het parkeerterrein staat een rij van vijf aanhangwagens, traag verdwijnen ze in het woekeren-

de struikgewas. Hun zeilen hebben een groene waas en zijn onleesbaar geworden. Achter de rij bomen op het talud het suizen van het verkeer op de ringweg om de provinciestad. Maandag, begin augustus.

Een jongen volgt het pad dat van de woonwijk langs de bomenrij naar de sportvelden en het zwembad loopt. Hij heeft weinig tijd, zijn vakantiejob in de doe-het-zelfzaak begint over een halfuurtje. De pup is zijn verantwoordelijkheid. Als hij een hond wil, zegt zijn vader, dan moet hij er zelf voor zorgen. Alle pups zijn schattig, maar een hond leeft wel veertien, vijftien jaar. Of hij dat goed beseft? Een hond is geen speelgoed. Een hond is als een kind, hij is er gewoon altijd.

De jongen kijkt naar zijn pup, naar de dikke poten en het slappe lijf. Alleen kwispelen doet de hond al wankelen. Ze lopen niet tot de sportvelden, er is geen tijd. Als hij te snel het talud afdaald struikelt de hond en rolt naar beneden, waar hij zich kort uitschudt en blij verder loopt. Na een tiental meter dringt het tot de jongen door. Er ligt iets midden op het parkeerterrein van de oude fabriek, hij merkt het uit de hoek van zijn oog.

Vanhier kan hij niet zien of het om een man of een vrouw gaat, het is te ver weg en het lichaam ligt met de voeten, de schoenzolen in zijn richting. Even blijft hij staan kijken, alsof hij getuige is van een vreemde vertoning en de persoon over enkele ogenblikken gewoon zal opstaan en wegwandelen. Is hij het doel van deze opvoering, is op hem, het publiek, gewacht? Hij krijgt het gevoel dat een grap met hem wordt

uitgehaald, dat hij voor schut staat. Hij stapt door en doet of deze onverklaarbare aanblik hem niet deert. Er is geen fiets, geen auto, de persoon ligt op de rug midden op de grote parking, alsof het in scène is gezet. En de pup gedraagt zich normaal, piept niet, terwijl honden toch de dood of het gevaar kunnen ruiken. Is zijn hond nog te klein?

Als de jongen bij de fabrieksgebouwen komt en het zicht op het parkeerterrein dreigt te verdwijnen kan hij zich niet beheersen en kijkt nog een keer opzij. Het lichaam ligt daar onbeweeglijk. Hij of zij kan hem onmogelijk hebben zien aankomen of vertrekken. Misschien staat een medeplichtige op de uitkijk. De jongen speurt de omgeving af naar een uitkijkpost.

Laat iemand anders er maar in trappen. Snel wandelt hij terug naar huis, geen tijd meer te verliezen. De pup in een drafje achter hem aan.

I

Carla loopt naar de jukebox. Ze leunt met beide handen op het meubel en kijkt naar de songtitels onder de glasplaat, die pas vorige week zijn vernieuwd. De kaartjes zijn met balpen in hoofdletters geschreven. In de bar staat een radio, maar John vindt dat een café een jukebox moet hebben, ook al speelt hij gratis. Hij heeft het altijd zo geweten en als het van hem afhangt zal het altijd zo blijven. Het is zijn café, zegt hij.

Er zijn weinig klanten op dit uur. Een grootvader zit in een hoekje met een koffie en een krant, twee jonge vrouwen drinken witte wijn aan de bar. Het is zaterdagmiddag, mensen doen hun inkopen, of ze doen dingen die Carla al jaren nooit meer op zaterdagmiddag doet omdat ze hier is. Wat later zullen er meer zwemmers komen, moeders met kleine kinderen, die nadien chocomelk drinken. Tieners die de kriebels van het voorjaar voelen en afspreken in het water.

Als het zonlicht de glazen tussenwand beschijnt, die zo breed is als het zwembad, dan zie je een witte aanslag die van de chloorlucht moet komen. Hij zit ook op de grote buitenra-

men van het zwembad. Alleen bij direct zonlicht valt het op. Bij kunstlicht of na sluiting, als de nachtlampen in het roerloze water alles blauw maken, zie je er merkwaardig genoeg niets meer van.

Carla hoort de gedempte schelle kreten van twee meisjes met zwembandjes om de armen die aan de overkant van het bad naar de duikplank trippelen. Het kleinste meisje beklimt de ladder en rent over de plank de ijle lucht in, zonder te springen, alsof ze niet heeft gezien dat de plank ophoudt. Het oudere meisje volgt haar met dichtgeknepen neus. Twee zusjes, weet ze zeker. Carla glimlacht.

Misschien is de aanslag iets anders, vocht dat tussen de beglazing is gekropen, al denkt ze in de eerste plaats aan de chloordampen. Als ze op wekdagen tegen de middag naar het café komt om te dweilen is de geur van sigaretten door het chloor opgelost. Ze laat de deur naar het zwembadge-deelte 's nachts openstaan.

Leunend op de jukebox kijkt Carla naar buiten door de laatste a van *Azzurra* die op de glazen wand is geschilderd. De grote parkeerplaats is voor de helft gevuld met auto's voor de atletiekclub en de sporthal, links van het zwembad, en mensen die hier gratis komen parkeren en het eind naar de winkelstraat te voet afleggen. Ze kijkt op haar polshorloge, richt dan haar blik naar de ingang aan de kant van de stad, twee uitgespaarde bogen in de gesloten huizenrij, ooit een poort voor koetsen, die ze net niet kan zien. Het is nog nooit gebeurd dat zijn rode auto verschijnt als ze op

de jukebox leunt en door de a kijkt. Maar niet kijken is onmogelijk.

Daar is de schooljongen op zijn fiets, precies op tijd, sporttas onder de snelbinders, maar vandaag is hij zonder het blonde meisje met de vlecht. Elke zaterdag verschijnen ze rond twintig over drie. Meestal zijn ze volop aan het praten en rijdt de jongen zonder handen en kijken ze elkaar onder het fietsen aan. Carla volgt de jongen tot hij verdwijnt bij de fietsenrekken van de sporthal. Ze heeft geen idee welke sport de twee daar beoefenen, kennelijk kan de jongen het ook alleen. Carla bedenkt dat ze niets over de jongen en het meisje weet, niet eens hun namen. Toch heeft ze het gevoel dat ze hen kent, dat ze door louter dat eindje fietsen over de parking, onbewust van zichzelf, ongedwongen met elkaar, iets prijsgeven wat alleen door haar gezien wordt.

Ze drukt B, dan 14. Ze kijkt naar de mechaniek die in werking treedt. Hoe het wiel met de glimmende zwarte schijven om zijn as draait, stopt en de arm vastberaden het plaatje grijpt, hoe de naald langzaam in de groef zakt. De muziek begint religieus, als een orgel in de kerk, dan komt een gitaar. Ze heeft zomaar iets ingedrukt. U2, leest ze op het kaartje naast B14. 'Where the Streets Have No Name'.

Ze werpt nog één blik door het raam, terwijl de bus nu haar dijen beroert. Er verschijnen geen auto's. Een man stapt in een bestelwagen die meteen daarna een blauwe rookpluim uitstoot. Ze kijkt tot de bestelwagen verdwenen is. Ze komen altijd samen, de een soms wat vroeger dan de ander,

maar uiteindelijk zijn ze altijd met zijn tweeën. Marc heeft donker haar en een snorretje en is minstens een hoofd kleiner dan de blonde jongen, Simon, die wat stiller praat.

Ze vindt het fijn, dat de jukebox speelt en nooit de radio, tenzij er voetbal is. Ze vindt het fijn dat het ook eens stil wordt en er niet voortdurend muziek is. Tot een van de gasten weer aan een plaatje toe is en naar de jukebox loopt en altijd wel een paar mensen hun voorkeur roepen, zodat iedereen weet dat er muziek aan komt en bij gebrek aan iets beters de eerste noten afwacht, hoe snel men het plaatje zal herkennen, wie zal winnen.

Soms roept Marc iets, hij is goed op de hoogte, volgt de muziek van nabij. Hij kent vlug de codes van de jukebox uit zijn hoofd. Simon houdt zich afzijdig en lijkt net als Carla te genieten van de animo die op zo'n momenten ontstaat. In het begin weet ze niet wat de twee hier komen zoeken, waarom ze terugkeren. Ze zijn amper twintig en horen meer thuis in de cafés in de Brugstraat, De klomp en De loods. Studenten, slim, een mooie toekomst ligt voor het grijpen. Maar al snel valt haar op dat ze anders zijn. Het is iets in hun manier van doen. Ze begrijpt dat ze maar weinig belangstelling hebben voor het gedoe van een volgepropt jongerencafé. Ze zoeken hun plek. Niet dat Azzurra hun plek is, maar hier worden ze met rust gelaten en hoeft er niets. Hier zijn, als de zwemmers vertrokken zijn, alleen maar mensen voor wie weinig nog hoeft, al zijn de meesten jonger dan Carla. Mannen van de fabrieken vooral. Een beroepsmilitair, een postbode. Jongens uit de vakschool die vroeg op de avond komen biljarten.

Vrijdag- en zaterdagavond, op weg naar huis, moet Carla langs De klomp. In de zomer steekt ze de weg over, staat iedereen op het voetpad, in de winter trekken dikke druppels strepen op de beslagen ramen. Jongens en meisjes in zwarte kleren zitten op de lage vensterbank met hun rug tegen het glas. Sommigen hangen scheef, slapen van de drank, anderen zijn verwickeld in een lange tongzoen. Er is nauwelijks licht. De muziek is hard en somber en klinkt soms als het geraas van machines.

De arm bergt het plaatje op en Carla drukt A09 voor ze teruggaat naar de bar. Vanessa Paradis, 'Joe le taxi'. De twee meisjes in het zwembad lopen naar de tussenwand en kloppen allebei op het glas tot hun opa opkijkt van zijn krant. Ze lachen en zwaaien en ze roepen iets wat vaag tot het café doordringt en rennen dan trippelend weg. Onder de mensen die zwemmen is er niemand, denkt Carla, die de moeder van de twee meisjes kan zijn. Wie zal hen straks in de kleedhokjes helpen met afdrogen en aankleden, wie zal de klitten uit hun haar borstelen? Waar is hun mama?

2

Op het voetpad aan de overkant draait Simon zich om en kijkt omhoog naar het gebouw waar hij sinds vorig jaar colleges volgt. Een klassieke gevel, de grote ramen sierlijk omrankt met gerenoveerd pleisterwerk, meer bankinstelling dan universiteit. Op de verdiepingen ziet hij alleen maar lichtbakken aan de plafonds hangen. Ze staan tegenover elkaar, als in een duel, Simon en het gebouw, gescheiden door de straat. Maar het vuurgevecht is voorbij.

In gedachten hoort hij Ryckaert van Methodologie, daarnet. Een man met een lange ringbaard die heen en weer loopt op de verhoging voor het bord, soms een stift uit de goot vist om een woord op te schrijven dat je niet kan lezen als je niet hebt geluisterd. Simon denkt aan de krullenbol van het meisje voor hem, ze zit wat lager, blonde en veerkrachtige krullen, pas gewassen. Hoe hij in het wijde kapsel staart dat het zonlicht vangt. Hij voelt de dreunende verveling veroorzaakt door Ryckaert, dan, ineens, staat zijn besluit vast. Een inleiding is er niet. Een schakelaar wordt overgehaald.

Misschien komt het door haar krullen. Misschien komt het door zijn gestaar diep in die werveling van blonde haren. Een glimp van een andere wereld, iets wat hij herkent, of zich lijkt te herinneren. Iets waar hij meteen, nu, naartoe moet.

Hij kan zich al niet meer voorstellen dat het anders is geweest, deze ochtend, tien minuten geleden. Hij kan zich niet inbeelden dat hij ernstig deze opleiding volgt in dit gebouw. Hij wendt zijn blik af, steekt een sigaret op en slingert zijn tas over zijn schouder. In de buurt van de abdij zoekt hij zijn auto.

Hij rijdt verkeerd, raakt verzeild in een deel van de studentenstad dat hij niet kent. Smalle straatjes, aan weerszijden vol geparkeerd. Kleine huizen met rokende mannen in het deurgat, beddengoed dat schaamteloos uit open ramen hangt. Even later vindt hij een weg uit het doolhof van identieke straten. De snelweg naar huis gebruikt hij nooit. Simon rijdt liever langs de rijksweg naar de provinciestad, en zo naar het dorp. Vrijwel iedereen die hij kent zit op kamers. Hij heeft voor een auto gekozen.

Het is het een of het ander, zegt zijn vader op een dag. Ons maakt het niet uit, je grootmoeder helpt betalen. De Mazda 323 staat al maanden met zijn achterkant omhoog op een display voor de showroom van garage Dhont. Op de dakdrager een bord met *Topoccasie*. Het is een rode hatchback met onderaan een grijze band en spaakwielen en twee verchromde uitlaatpijpen. Als de oude Dhont hem plechtig de autosleutels aanreikt, kijkt hij Simon diep in de ogen. Vergeet niet, zegt hij, dat de motor is opgevoerd. Let goed op, zegt hij, want

voor je het weet rijdt de auto met jou. Hij wacht op een knikje van Simon voor hij de sleutels in zijn hand laat vallen.

In het weekend kan hij nu gaan en staan waar hij wil. Hij hoeft niet meer eindeloos op een bus te wachten, zijn vader hoeft hem niet meer op te halen wanneer de avond pas is begonnen. Hij heeft niemand meer nodig. Hij valt niemand meer lastig.

Simon kijkt naar de reflectie van zijn rijdende auto in de grote ramen langs de rijksweg. Autodealers, meubelzaken, verzekeringskantoren. Het is een auto die opvalt, maar niet erg, alleen voor mensen die iets van auto's af weten. Hij vindt hem gewoon mooi. Wanneer de spaakwielen draaien gaat het glimmend aluminium naadloos over in de grijze band onderaan. Alles klopt, iemand heeft hier over nagedacht. Het stelt weinig voor, weet Simon, het is uiteindelijk maar een auto. Maar je moet ergens beginnen, en het voelt alsof de Mazda een begin is.

De grote nieuwe winkelgebouwen worden van elkaar gescheiden door bordelen. De meeste gordijnen zijn nog dicht, hier en daar toont een raam een lege barkruk. Het is pas tien over elf. Hij vraagt zich af of bordelen in shifts werken, om vroege vogels te bedienen. Een gesloten gordijn of lege barkruk kan ook 's morgens, net als 's avonds, betekenen dat het meisje een klant heeft. Wat verder is er beweging achter een raam, een vrouw in een bleekgroene schort is aan het stofzuigen. Ze draagt een jeans en heeft vaalblond haar. Is het toeval dat ze slank is, dat ze lange benen heeft? Wordt een toneelstukje opgevoerd voor een bepaald type klant?

Simon denkt aan het meisje in de aula, ziet weer haar prachtige blonde krullenbol. Hij weet niet wie ze is. Als hij plaatsneemt is ze er al en het wijde haar schermt haar gelaat af. Misschien heeft ze gewoonlijk een staart of een knot, hoewel hij zich ook dan niemand voor de geest kan halen. Zij heeft de les gevolgd, tot het einde, zij is niet plompverloren gaan lopen. Ze noteert vlijtig, met brede ellebogen, recht af en toe de rug en schenkt Ryckaert aandacht, duikt dan voorover op haar notities. Ze heeft ongetwijfeld een leesbaar handschrift. Na haar studie zal ze alles bijhouden in een aparte boekenkast op een prominente plaats in haar bureau, de basis van haar succes in het zakenleven.

Hij lijkt niet alleen van de stad en het meisje weg te rijden, maar ook van een leven dat voor hem gereserveerd is, een huis in een rustige straat, een tuin met hoge dennenbomen, een gezin misschien. Kort flakkert zijn belangstelling voor de studie op, voelt hij wat het meisje moet voelen, een zekere begeerte, het genot van kennis. Hij kan morgen teruggaan, alles in acht genomen is er niets aan de hand. Straks, als ze thuiskomen van de fabriek, antwoordt hij zijn ouders dat hij zich ziekjes voelt. Zijn moeder zegt, goed dat je niet bent gebleven. Ze zet citroenthee, knijpt een flinke straal honing in de mok. 's Avonds gaat hij vroeg naar zijn kamer en belooft hij om niet meer op te steken, en de volgende ochtend is hij beter.

Simon ziet zichzelf rijden aan de andere kant van de weg, morgen. Hij schudt zijn hoofd en het beeld is ogenblikkelijk weer verdwenen.

3

John rijdt de nacht en het weekend, uren waarop hij dubbel betaald wordt. In zijn eigen café werkt hij nooit, zoals het een goede baas betaamt, zegt hij leunend op de hoek van de bar. Hij zegt het hard, zodat iedereen hem kan horen. Hij houdt ervan om kort en stellig te spreken, met een harde stem. Soms zet hij zijn woorden kracht bij met een vuistslag op de bar. De glazen die boven zijn hoofd aan hun voetje hangen, rinkelen.

Als het past wipt hij tien minuten in Azzurra binnen, enkel om in de smalle opening van de bar Carla in de weg te staan. Hij drinkt oranje limonade. Als hij roept en de glazen doet rinkelen is zijn ironische glimlach door zijn hangsnor moeilijk te zien. Hij vindt plezier in de onzekerheid die hij bij mensen teweegbrengt. Laat hen twijfelen, denkt hij, dan ben je ze altijd een stap voor. John is kalend, vroeg al, hij is drieëntwintig als zijn witte hoofd door zijn haar schemert. Hij is nu veertig en heeft een zwart kranseje om zijn puntige schedel en een zwart hoefijzer om zijn mond. Zijn ogen zijn bleekgrijs en hebben geen expressie.

Groot is John niet, hij staat altijd op de rand van de verhoogde barvloer. Carla mag geen hakken dragen. Hij noemt haar een hoer wanneer ze hakken draagt, voor het hele café. Zie haar kont draaien, zegt hij tegen de lachende mannen, een hoer, en grijnzend geeft hij een mep op haar billen. Hij meent het niet. Hij meent het niet altijd.

Het is een voorrecht om 's nachts en in het weekend te mogen rijden. Maar het stinkt net zo erg als voor chauffeurs overdag. Hij ruikt het als hij in de cabine stapt en hij ruikt het in de walm van ontelbare Gauloises op het einde van zijn shift. In het beste geval vergeet hij het even, maar wenen doet het nooit. John rijdt slachtafval naar het vilbeluik. Iemand moet het doen, zegt hij, en niemand doet het beter.

Hij werkt al achttien jaar bij het transportbedrijf, hij heeft de langste staat van dienst. Azzurra brengt niet genoeg geld in het laatje om er met twee van te leven. John vindt het niet erg. Niets is zo vervelend als dronken mannen aan de toog. Hoe Carla het voor elkaar krijgt, hij weet het niet. Het glijdt allemaal van haar af, de onzin, het gekibbel, het gezeur en het zelfbeklag. Thuis zegt ze weinig over wat er in het café gebeurt. Hetzelfde, antwoordt ze, wanneer hij ernaar vraagt. John gelooft haar, veel verandert er niet, de dagen hebben hun vaste gezichten.

In het rijtjeshuis kruisen ze elkaar wanneer Carla laat naar Azzurra vertrekt en John vroeg wakker is. Zijn ontbijt staat klaar en het huis is netjes en het ruikt fris naar het middel dat ze op het wasgoed spuit bij het strijken. Zijn kleren liggen

klaar op het bankje in de badkamer. Hij biedt haar een sigaret aan, geeft een vuurtje en ze roken samen aan tafel. Als hij een vraag stelt geeft Carla meestal een antwoord.

Hij weet dat ze nooit een prater is geweest, maar hij voelt dat er meer aan de hand is, sinds een paar jaar. In zijn vrachtwagen heeft hij tijd om na te denken. Hij denkt aan haar achtendertigste verjaardag, het is bijna drie jaar geleden, daar is het begonnen. Carla zit huilend aan de keukentafel en wil niet zeggen wat er scheelt. Het geschenkje stopt ze ongeopend in haar schoudertas en ze verdwijnt naar Azzurra.

Het gebeurt maar één keer, dat huilen aan de tafel, maar sindsdien is er iets veranderd. John weet niet of hij moet blijven vragen wat er aan de hand is. Wat kan hij doen? Hij doet wat hij normaal doet, nors en luidruchtig, en weet dat hij zich aanstelt. Carla heeft zijn manier van doen altijd grappig gevonden, vanaf het begin. Misschien is grappig niet het juiste woord, ze lacht niet hardop. Er verschijnt een glimlach op haar gezicht en ze slaat haar ogen neer, wendt zich verlegen af. Hij kent die reactie intussen door en door en ziet het als een teken van aanvaarding. Ze aanvaardt wie hij is en hoe hij doet. Misschien doet hij het daarom nog meer.

John tast in het duister over de verandering in haar gedrag en hij wordt boos en schreeuwt, al doet Carla niets verkeerd. Als hij praat kijkt ze hem geduldig in de ogen en als hij een vraag stelt geeft ze vriendelijk een antwoord en het huis is netjes en ruikt fris, het ontbijt staat klaar, het avondeten hoeft hij enkel in de oven op te warmen en in de badkamer liggen

zijn kleren gevouwen op het bankje. Als hij in bed midden in de nacht zijn hand op haar heup legt, draait ze zich naar hem om, helpt hem of komt op hem zitten. Hij vindt het vervelend. Voor het eerst vindt hij het vervelend dat hij zijn stem verheft.

Waarom kus je me niet meer? zegt hij op een middag.

Hij vraagt het kalm, hij zit aan de plastic tuintafel op het koertje, drinkt koffie en kijkt hoe Carla wasgoed aan de droogmolen hangt. Hij zegt het stil omdat de burens hem misschien horen door de open tuindeur. Hij haat zichzelf voor zijn melodramatische vraag. Onvergeeflijk, vindt hij het, dat Carla hem zo ver drijft. Ze dwingt hem om iets te doen waarvan ze weet dat hij het haat.

Ik vraag je iets, zegt hij.

Ze doet rustig verder met de was en als ze klaar is komt ze naar hem toe en steunt met beide armen op tafel. Hij kan in haar blouse kijken, ziet de volle omvang van haar borsten in de witte beha. Ze toont hem, lijkt het, wat de mannen in Azzurra kunnen zien.

Ik vraag je iets, zegt hij harder.

Carla kijkt hem onbewogen aan en buigt dieper voorover omdat ze iets wil zeggen, stilletjes, ze wikt haar woorden. Het komt John voor dat ze hem uitdaagt, met opzet haar gezicht binnen zijn bereik brengt. Hij weet wat er zal gebeuren

als ze niet vlug met een antwoord komt, als ze niet ophoudt met staren. Hij voelt het groeien in zijn borst, het gaat razendsnel, hij herkent het van vroeger, uit zijn eerste huwelijk. Het is al niet meer te stoppen.

Het is een zomerse middag en de duiven van de buurman vliegen rondjes om hun hok. Het klinkt als een zucht telkens wanneer ze over het huis komen, de snelle beroering van de bladstille lucht. John voelt de tinteling in zijn vingertoppen. Net als vroeger denkt hij dat het iets teweeg zal brengen, dat het voortaan anders zal zijn, dat hij met zijn kracht iets heeft losgemaakt wat hopeloos vastzat. Spijt om de klap voelt hij niet. Hij is teleurgesteld dat het zover moet komen, dat Carla hem zover drijft. Nu weet ze het. Nu kunnen ze verder.